

Ukweli ni nini? - Namba Tatu

Njia ya Emausi

Jeff Pippenger

2023-09-07

Katika Injili ya Yohana, mara tu baada ya Karamu ya Mwisho hadi Yesu aende katika Bustani ya Gethsemane, kuna simulizi refu kuanzia sura ya kumi na nne hadi mwisho wa sura ya kumi na saba. Ninakusudia kushughulikia sura hizi katika makala inayofuata. Makala hii ni msingi wa kujengea uelewa wa sura hizo. Kwa mujibu wa mstari wa matengenezo wa historia ya Kristo, mazungumzo ya Kristo na wanafunzi wake katika sura hizo yako mara tu baada ya kuingia kwa shangwe na kabla tu ya msalaba. Yesu aliingia Yerusalemu, kisha akala mlo wake wa mwisho pamoja na wanafunzi, kisha simulizi hilo likatokea, naye akaenda Gethsemane, na usiku huohuo wa manane akakamatwa, na mchakato wa hatua saba uliosababisha kusulubiwa ukaanza. Yeye na wanafunzi wake walikuwa kimanabii mara tu baada ya mkutano wa kambi wa Exeter na kabla tu ya Kukata Tamaa Kubwa, katika historia inayowakilishwa na harakati ya mwezi wa saba. Katika simulizi linaloanza mara tu baada ya Karamu ya Mwisho, jambo la kwanza ambalo Yesu analosema ni:

Msifadhaike mioyoni mwenu: mnamwamini Mungu, niaminini na mimi. Yohana 14:1.

Akijua kwamba tukio kubwa la kusikitisha lilikuwa saa chache tu mbele, Yesu alijitahidi kuwaimarisha wanafunzi Wake kwa ajili ya dhiki iliyokuwa inakuja. Mstari uliofichika wa unabii, ndani ya alama nne za njia zinazounda matukio yanayoashiriwa kama ngurumo saba, ndiyo historia ambamo hatua hizi tatu za simulizi katika Injili ya Yohana hutokea. Mstari huo uliofichika, ndani ya ngurumo saba, unawakilisha historia kuanzia tukio la kusikitisha la kwanza hadi la mwisho.

Hapo tu kabla ya Yesu kuwaambia, “Msifadhaike mioyoni mwenu,” Yuda Iskariote alikuwa ameondoka kwenye chakula cha jioni kwenda kwa Sanhedrini kwa mara ya tatu na ya mwisho. Alipoondoka kwenye chakula cha jioni kwa ajili ya mkutano wake wa tatu, alifunga kipindi chake cha kujaribiwa.

Katika muktadha wa mstari uliofichwa ndani ya ishara ya ngurumo saba, kuingia kwa shangwe kwa Kristo kunawakilisha Kilio cha Usiku wa Manane ambako makundi mawili ya waabuduo yanajidhihirisha. Alama ya njia ya herufi ya katikati ya Kiebrania inayotumika kuunda neno la Kiebrania “kweli” ni herufi ya kumi na tatu ya alfabeti ya Kiebrania. Kumi na tatu inawakilisha uasi, na kama alama ya njia ya kinabii inaakilisha Kilio cha Usiku wa Manane ambako wanawali wapumbavu wanaakilisha udhihirisho wa uasi, kama vile Yuda wakati wa alama ya njia ya kuingia kwa shangwe.

Kumekuwapo na daima kutakuwepo magugu miongoni mwa ngano, wanawali wajinga pamoja na wenye busara, wale wasio na mafuta katika vyombo vyao pamoja na taa zao. Kulikuwa na Yuda mwenye tamaa katika kanisa alilolanzisha Kristo duniani, na kutakuwa na watu kama

Yuda kanisani katika kila hatua ya historia yake. Signs of the Times, Oktoba 23, 1879.

Yuda aliporudisha fedha, akakiri usaliti wake kwa Kayafa kisha kwa Kristo, ndipo akaenda kujinyonga. Alipokuwa akitoka kwenye ukumbi wa hukumu, akapaza sauti kwa maneno yale yale yanayowakilisha hali tata ya wanawali wapumbavu wanapotambua kuwa hawakupata mafuta.

Yuda aliona kwamba kusihi kwake kulikuwa bure, naye akakimbia kutoka ukumbini akipaza sauti, Ni kuchelewa sana! Ni kuchelewa sana! Alitambua kwamba hangeweza kuishi hadi kumwona Yesu akisulubiwa, naye kwa kukata tamaa akatoka nje akajinyonga. Desire of Ages, 722.

Yuda anaonyesha mfano wa ujumbe wa uongo wa Kilio cha Usiku wa Manane kama ifuatavyo: “alikimbia kutoka ukumbini akipaza sauti, Imechelewa! Imechelewa!” Ujumbe huo daima hudhihirisha makundi mawili ya waabudu, na kama ilivyokuwa katika historia ya Wamileraiti, baada ya ujumbe wa kweli wa Kilio cha Usiku wa Manane kuwasili, wanawali wajinga waliendelea na ujumbe wa uongo. Hivyo, katika historia ya Wamileraiti tunayo harakati iliyomchagua William Miller kuwa kiongozi, huku ikikataa ujumbe wa malaika wa tatu na kupinga kundi dogo lililomfuata Kristo katika Patakatifu pa Patakatifu.

Akili yangu ilipelekwa katika wakati ujao, wakati ishara itakapotolewa. 'Tazameni, Bwana-arusi anakuja; tokeni mwende mkamlaki.' Lakini baadhi watakuwa wamechelewa kupata mafuta ya kujazia taa zao, na wakiwa wamechelewa mno, watagundua kwamba tabia, ambayo inawakilishwa na mafuta, haiwezi kuhamishwa. Review and Herald, 11 Februari 1896.

Alama ya tatu ya historia iliyofichwa inawakilisha hukumu na inawakilishwa na herufi ya mwisho ya alfabeti ya Kiebrania. Herufi hiyo ni "Tav," na inapoandikwa ina umbo la msalaba. Msalaba unawakilisha hukumu.

Kuanzia kukatishwa tamaa la kwanza katika historia ya Wamileraiti hadi Kilio cha Usiku wa Manane, au kuanzia herufi alfa hadi herufi ya kumi na tatu, kuna alama ya njia inayowakilisha kipindi cha muda kinachotambulika kama wakati wa kukawia katika mfano wa wanawali kumi, wakati wa kukawia ulio pia katika Habakuki sura ya pili. Kuanzia Kilio cha Usiku wa Manane, au herufi ya kumi na tatu ya uasi, hadi Kukatishwa Tamaa Kuu, herufi ya mwisho ya alfabeti, pia kuna kipindi cha muda ambacho kilitwa “harakati ya mwezi wa saba,” si kwa sababu kilidumu miezi saba, bali kwa sababu ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane ulibainisha kwamba Kristo angekuja siku ya kumi ya mwezi wa saba wa kalenda ya Kiyahudi, ambayo ilikuwa Siku ya Upatanisho.

Muktadha wa simulizi kutoka Yohana sura ya kumi na nne hadi sura ya kumi na nane unianza katika kipindi kinachoakisi harakati ya mwezi wa saba katika historia ya Wamillerite. Dhamira kuu ya simulizi la Injili ya Yohana ni kuwaandaa wanafunzi kwa ajili ya mgogoro ujao wa msalaba (herufi 'Tav'). Hivyo Kristo anabainisha kwamba kuanzia kifo Chake hadi apae kwa Baba Yake na kisha arudi, kwa wanafunzi Wake kingekuwa kipindi cha huzuni, kutokuwa na uhakika na kukatishwa tamaa. Kama ilivyo kwa tabia za kinabii za kukatishwa tamaa za kwanza zote, ambazo zinawakilishwa katika ushuhuda wa mistari ya mageuzi, kukatishwa tamaa huko kunahusisha hali

inayosababishwa na kupuuzwa kwa kweli muhimu iliyowahi kufunuliwa. Kifo cha Kristo msalabani kilikuwa, na bado ni, kweli muhimu, na alikuwa amewaambia wanafunzi moja kwa moja kwamba angesulubiwa na kufufuka, lakini mgogoro huo ulikuwa mkubwa mno, ukatawala kwa nguvu, kiasi kwamba walisahau yale waliyopaswa kuyakumbuka.

"Kristo, Tumaini la Israeli, alipotundikwa msalabani na kuinuliwa kama alivyomwambia Nikodemo kwamba angeinuliwa, tumaini la wanafunzi likafa pamoja na Yesu. Hawakuweza kueleza jambo hilo. Hawakuweza kuelewa yote ambayo Kristo alikuwa amewaambia kuhusu hilo kabla ya hapo." Imani na Matendo, 63.

Kiini cha simulizi zima katika sura nne za Yohana tunazozishughulikia ni kwamba Yesu alikuwa akiwaandaa wanafunzi Wake kwa kipindi cha kuvunjika moyo ambacho wangelipitia, kuanzia kukamatwa kwake usiku wa manane hadi Aliporudi baada ya kupaa kwenda kwa Baba Yake. Katika sura nne za Yohana, kipindi hicho ambacho Kristo alikuwa mbali na wanafunzi kinawakilisha wakati wa kusubiri. Kihistoria, kipindi hicho, ambacho ninakitambulisha kama wakati wa kusubiri, kilitokea baada ya mgogoro wa msalaba. Katika sura nne tunazojiandaa kuzingatia, zinawakilisha kinabii wakati wa kusubiri unaoanza na kuvunjika moyo wa kwanza, si baada ya kuvunjika moyo kuu wa msalaba.

Kwa nini napendekeza kwamba kukatishwa tamaa la mwisho ambalo Kristo alikuwa akiwaandaa wanafunzi Wake kulikabili, kulikuwa kielelezo cha kukatishwa tamaa la kwanza, ambalo katika mstari wa matengenezo wa Kristo lilikuwa kifo cha Lazaro? Swali hili linahitaji kutatuliwa kabla tuweze kuona simulizi katika sura nne za Yohana katika mwanga unaounga mkono kweli zinazofunuliwa sasa kuhusiana na historia iliyofichika ya ngurumo saba.

Katika historia ya Kristo, kipindi kati ya kifo na ufufuo wa Lazaro kinaendana na wakati wa kusubiri. Kisha Kristo anaenda Yerusalemu kwa kuingia kwake kwa ushindi. Kristo katika Yohana sura ya kumi na nne anazungumza na wanafunzi Wake katika historia ya kile ambacho kingekuwa harakati ya mwezi wa saba, iliyoanza wakati kipindi cha kusubiri kilipokuwa tayari kimeisha, kufuatia kuwasili kwa ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane uliouanzisha harakati ya mwezi wa saba.

Ili kuelewa jinsi neno la Kiebrania "ukweli" linavyohibitisha utambuzi wa historia iliyofichwa ambayo imefunguliwa muhuri kutoka kwa historia ya mfano ya radi saba, kunahitaji uchambuzi makini wa ujumbe ambao Kristo wakati huo alikuwa akiwapa wanafunzi wake katika Yohana sura ya kumi na nne hadi sura ya kumi na saba. Mfano wa jinsi alama ya njia ya kukatishwa tamaa kuu inavyotumiwa kuonyesha alama ya njia ya kukatishwa tamaa ya kwanza unaweza kutambuliwa katika uzoefu wa wanafunzi waliokuwa njiani kuelekea Emausi.

Kile kilichokomesha kipindi cha kusubiri katika historia ya Wamileraiti kilikuwa ni marekebisho ya utabiri wa 1843 ulioshindwa kutimia hapo awali. Kazi ya Samuel Snow katika kuendeleza ujumbe uliouanzisha harakati ya mwezi wa saba iliyohitimia kwa Kukata Tamaa Kuu inaweza kufuatiliwa kihistoria, kwa kufuatilia ukuaji wa uelewa wa Samuel Snow kupitia maandishi yake yaliyochapishwa na mawasilisho yake ya hadharani yaliyotangulia mkutano wa kambi wa Exeter. Maelezo yaliyouviwa yanauangalia mchakato huo kwa namna tofauti kuliko tu maendeleo ya

kihistoria ya ujumbe wa mwisho wa Snow. Dada White anatumfahamisha kwamba ujumbe huo ulitambuliwa wakati Bwana alipoondoa mkono wake kutoka kwa kosa katika hesabu zilizo kwenye chati ya 1843 ya Habakuki.

Niliwaona watu wa Mungu wakiwa na furaha ya matarajio, wakimngoja Bwana wao. Lakini Mungu alikusudia kuwajaribu. Mkono wake ulifunika kosa katika kuhesabu vipindi vya kinabii. Wale waliokuwa wakimngoja Bwana wao hawakugundua kosa hili, na hata wasomi walioupinga wakati huo nao walishindwa kuliona. Mungu alikusudia watu wake wakutane na kukatishwa tamaa. Wakati ulipita, na wale waliokuwa wamemngoja Mwokozi wao kwa furaha ya matarajio walihuzunika na kukata tamaa, ilhali wale ambao hawakupenda kuonekana kwa Yesu, bali walikuwa wameukumbatia ujumbe kwa hofu, walifurahi kwamba Hakuja wakati wa matarajio. Ungamo lao halikuwa limeugusa moyo wala kutakasa maisha. Kupita kwa wakati kulikuwa kumekusudiwa vyema kufunua mioyo ya namna hiyo. Wao walikuwa wa kwanza kugeuka na kuwadhihaki wale waliohuzunika, waliokatishwa tamaa, ambao kwa kweli walipenda kuonekana kwa Mwokozi wao. Niliona hekima ya Mungu katika kuwajaribu watu wake na kuwapa jaribio la kuchunguza ili kubaini wale ambao wangesita na kurudi nyuma wakati wa saa ya majaribu.

Yesu na jeshi lote la mbinguni waliwaangalia kwa huruma na upendo wale ambao, kwa matarajio matamu, walitamani kumwona Yeye ambaye roho zao zilimpenda. Malaika walikuwa wakiwazunguka, ili kuwategemeza katika saa ya jaribio lao. Waliozembea kupokea ujumbe wa mbinguni waliachwa gizani, na hasira ya Mungu ikawashwa juu yao, kwa sababu hawakutaka kupokea nuru ambayo aliwatumia kutoka mbinguni. Wale waaminifu waliokatishwa tamaa, ambao hawakuweza kuelewa kwa nini Bwana wao hakuja, hawakuachwa gizani. Tena waliongozwa kurudi kwenye Biblia zao kuchunguza vipindi vya kinabii. Mkono wa Bwana ukaondolewa kutoka juu ya hesabu hizo, na kosa likafafanuliwa. Waliona kwamba vipindi vya kinabii vilifikia mwaka 1844, na kwamba ushahidi uleule waliokuwa wameuwasilisha kuonyesha kuwa vipindi hivyo vya kinabii vilifungwa mwaka 1843, ulithibitisha kwamba vingemalizika mwaka 1844. Nuru kutoka katika Neno la Mungu ilianguka msimamo wao, nao wakagundua wakati wa kukawia—'Ijapokawia [maono], subirini.' Katika upendo wao kwa kuja kwa Kristo mara moja, walikuwa wamepuza kukawia kwa maono, kulikokusudiwa kudhihirisha wanaosubiri wa kweli. Tena walikuwa na wakati uliobainishwa. Hata hivyo nikaona kwamba wengi wao hawakuweza kuinuka juu ya kuvunjika moyo kwao kulikokuwa kukali ili kumiliki kiwango kile cha bidii na nguvu kilichoandamana na imani yao mwaka 1843.

Shetani na malaika zake walipata ushindi juu yao, na wale waliokataa kupokea ujumbe walijipongeza kwa uamuzi wao wenye maono ya mbali na hekima yao ya kutoipokea kile walichokiita udanganyifu. Hawakutambua kwamba walikuwa wakilikataa shauri la Mungu dhidi yao wenyewe, na walikuwa wakifanya kazi kwa ushirika na Shetani na malaika zake ili kuwachanganya watu wa Mungu, ambao walikuwa wakiuishi ule ujumbe uliotumwa kutoka mbinguni.

"Waaminio wa ujumbe huu walionewa katika makanisa. Kwa muda, wale waliokataa kupokea ujumbe walizuiliwa na hofu kutenda yaliyo mioyoni mwao; lakini kupita kwa muda

kulidhihirisha hisia zao za kweli. Walitamani kunyamazisha ushuhuda ambao waliokuwa walingoja walihisi wamelazimika kuutoa, kwamba vipindi vya kinabii vilifika hadi mwaka 1844. Kwa uwazi, waaminio walieleza kosa lao na wakatoa sababu kwa nini walimtarajia Bwana wao mwaka 1844. Wapinzani wao hawakuweza kuleta hoja zozote dhidi ya sababu zenye nguvu zilizotolewa. Hata hivyo, hasira za makanisa zilichochea; waliamua kutosikiliza ushahidi, na kuufungia ushuhuda nje ya makanisa, ili wengine wasiusikie. Wale ambao hawakuthubutu kuwanyima wengine nuru ambayo Mungu alikuwa amewapa, walifungiwa nje ya makanisa; lakini Yesu alikuwa pamoja nao, nao walifurahi katika nuru ya uso Wake. Walikuwa wamejiandaa kupokea ujumbe wa malaika wa pili." Maandishi ya Mapema, 235-237.

Historia iliyowasilishwa hapa inaelezea, miongoni mwa mambo mengine, tukio la Julai 18, 2020, lakini jambo ninachotaka utafakari ni kwamba uelewa unaowakilishwa na ujumbe wa Mwito wa Usiku wa Manane kama ulivyotolewa na Samuel Snow katika mkutano wa kambi wa Exeter hauwakilishwi na kazi ya kihistoria ya Snow, bali na tendo la mkono wa Bwana. Mkono wake ulikuwa umefunika kosa, na alipoondoa mkono wake ndipo wafuasi wa Miller waliweza kuelewa masikitiko yao, na pia kuelewa kwamba walikuwa katika kipindi kilichowakilishwa kama wakati wa kusubiri.

Kuondoa mkono Wake ni kipengele muhimu katika uzoefu wa wanafunzi waliokuwa njiani kuelekea Emau. Kunaashiria mwisho wa kipindi kinachojulikana kama wakati wa kusubiri, na kuhitimishwa kwa uelewa unaowakilishwa na ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane. Hata hivyo, mfano wa Emau ulitokea baada ya msalaba, ambao unawakilisha Kukatishwa Tamaa Kuu, si kukatishwa tamaa la kwanza kwa sababu ya kifo cha Lazaro.

Na tazama, wawili miongoni mwao walikwenda siku ile ile hadi kijiji kiitwacho Emau, kilichokuwa mwendo wa takriban stadi sitini kutoka Yerusalemu. Wakawa wakizungumza pamoja juu ya mambo yote hayo yaliyokuwa yametukia. Ikawa, walipokuwa wakisemezana na kujadiliana, Yesu mwenyewe akakaribia, akaenda pamoja nao. Lakini macho yao yalifumbwa wasimtambue. Akawaambia, Maneno gani haya mnayosemezana ninyi kwa ninyi mnapotembea, mkiwa mmehuzunika? Luka 24:13-16.

Neno "eyes" katika kifungu hiki linawakilisha maono, zaidi ya kiungo halisi cha jicho. Neno "holden" linamaanisha nguvu. Wanafunzi hawakuweza kuelewa maono ya msalaba kwa kuwa Kristo alikuwa amefumba uwezo wao wa kuona maono ya kinabii ya msalaba. Mkono wa Kristo ni ishara ya nguvu zake. Huzuni ambayo Yesu alitambua iliashiria masikitiko yao makubwa. Baada ya majadiliano zaidi ya wanafunzi waliovunjika moyo, Kristo akaanza kuzungumza.

Kisha akawaambia, Enyi wapumbavu na wenye mioyo mizito kuamini yote waliyoyanena manabii! Je, haikumpasa Kristo kupata mateso haya, na kuingia katika utukufu wake? Na kuanzia Musa na manabii wote, akawafafanulia katika Maandiko yote mambo yaliyomhusu yeye mwenyewe. Walipokaribia kijiji walikokuwa wakienda, akajifanya kana kwamba angeendelea mbele zaidi. Lakini wakamshurutisha, wakisema, Kaa nasi; maana jioni inakaribia, na siku imekwenda sana. Akaingia ili kukaa pamoja nao. Luka 24:25-29.

Yesu aliwafundisha wanafunzi kwa kutumia mbinu ya “kihistoria” ya ufafanuzi wa Biblia, akiunganisha misururu ya kinabii kuanzia Musa na kuendelea kupitia historia takatifu ili kubainisha historia ya msalaba. Yesu alitumia misururu ya historia ya kinabii ya zamani, inayowakilisha njia za kale na mbinu ya mstari juu ya mstari, kuwafundisha wanafunzi waliovunjika moyo. Alipoonekana kuendelea na safari bila wao, walimshurutisha aingie na akae pamoja nao. Walikuwa katika kipindi cha kukawia, na Kristo alikuwa karibu kuondoa mkono wake juu ya macho yao. Mkono wake ulipoondolewa, kipindi cha kukawia kingeisha, na walipokimbia kupitia giza kurudi Yerusalemu, kwa wale wanafunzi kumi na mmoja, walikuwa kielelezo cha kasi ya uenezaji wa ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane.

Ikawa alipokuwa ameketi chakulani pamoja nao, akatwaa mkate, akaubariki, akaumega, akawapa. Ndipo macho yao yakafumbuliwa, wakamjua; naye akatoweka mbele ya macho yao. Luka 24:31.

Yesu akaondoa mkono wake uliokuwa umefunika ufahamu wao wa maono ya kinabii, na alipouondoa, wakamtambua. Yesu alikuwa amewaletea ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane, nao waliupokea walipokuwa wakila, kwa maana kila ujumbe lazima uliwe. Mara moja wakakimbia kama wimbi kubwa la bahari lililoikumba nchi nzima kuwaambia wanafunzi kumi na mmoja.

Wakasemana wao kwa wao, Je, mioyo yetu haikuwaka ndani yetu, alipokuwa akisema nasi njiani, na alipokuwa akitufunulia Maandiko? Wakaondoka saa ile ile, wakarejea Yerusalemu, wakawakuta wale kumi na mmoja wamekusanyika pamoja, pamoja na wenzao, wakisema, Bwana amefufuka kweli kweli, naye amemtokea Simoni. Nao wakawaeleza mambo yaliyotukia njiani, na jinsi alivyotambulika kwao katika kumega mkate. Na walipokuwa wakisema hayo, Yesu mwenyewe akasimama katikati yao, akawaambia, Amani iwe kwenu. Lakini wakashikwa na hofu na woga, wakadhani kwamba wameona roho. Akawaambia, Mna nini mkifadhaika? na kwa nini mashaka yanainuka mioyoni mwenu? Tazameni mikono yangu na miguu yangu, ya kuwa ni mimi mwenyewe; nipapaseni, mkatazame; kwa kuwa roho haina nyama na mifupa, kama mnavyoniona kuwa ninavyo. Naye alipokwisha kusema hayo, akawaonyesha mikono yake na miguu yake. Nao walipokuwa bado hawakusadiki kwa furaha, wakistaajabu, akawaambia, Mnacho hapa chakula chochote? Wakampa kipande cha samaki aliyechomwa, na sega la asali. Akakitwaa, akala mbele yao. Akawaambia, Haya ndiyo maneno niliyowaambia nilipokuwa pamoja nanyi, ya kwamba ni lazima yote yaliyoandikwa katika torati ya Musa, na katika manabii, na katika zaburi, kunihusu, yatimizwe. Kisha akawafunulia akili zao, ili wazielewe Maandiko. Luka 24:32-45.

Kama ilivyokuwa kwa wanafunzi waliokuwa njiani kwenda Emau, Yesu anawasilisha ujumbe kwa kutumia historia takatifu za zamani za Biblia ili kufafanua historia ya kifo Chake na ufufuo Wake, naye alifanya hivyo kwa kuwapa mfano kwa kula. Watu wa Mungu sharti wale ujumbe huo. Katika kutokuwa na uhakika na huzuni yao, Yesu anaumaliza wakati wa kusubiri uliokuwepo kuanzia kifo Chake hadi ufufuo Wake, kupaa Kwake, na kurudi Kwake, kwa kuwafungulia ufahamu juu ya ujumbe wa ukweli wa wakati huu uliojengwa juu ya historia takatifu za zamani zilizounganishwa mstari juu ya mstari.

Hivyo, wanafunzi wawili waliokuwa njiani kuelekea Emausi (wanaowakilisha malaika wa pili anayeshirikishwa na kutiwa nguvu kupitia ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane) hutambua kwamba wakati wa kukawia uliotokea baada ya msalaba ni wakati wa kukawia uliotangulia Kilio cha Usiku wa Manane. Kwa hiyo, masikitiko ya wanafunzi yanawakilisha masikitiko ya kwanza katika mfululizo wa kinabii, si masikitiko makuu.

Hadithi ya Emausi kisha inarudiwa kwa wanafunzi kumi na mmoja waliovunjika moyo. Yesu anajiunga nao, akawafundisha juu ya utimilifu wa neno la unabii kupitia mbinu ya “uhistoria” kisha akaufungua ufahamu wao walipokuwa wakila. Mwanzo wa simulizi unautambulisha mwisho wa simulizi. Kisha Yesu anatoa ushuhuda wa tatu kwamba kukatishwa tamaa kulikosababishwa na msalaba kunaweza kutumiwa kinabii kwa kukatishwa tamaa cha kwanza. Anatoa ushuhuda wa tatu kuhusu muundo wa historia kwa kuwaambia wakae Yerusalemu hadi wapokee nguvu kutoka juu.

Akawaambia, Ndivyo ilivyoandikwa, na ndivyo ilimpasa Kristo kuteseka, na kufufuka kutoka kwa wafu siku ya tatu; na kwa jina lake ihubiriwe toba na msamaha wa dhambi kwa mataifa yote, kuanzia Yerusalemu. Nanyi ni mashahidi wa mambo haya. Na tazama, mimi ninawaletea juu yenu ahadi ya Baba yangu; bali kaeni katika mji wa Yerusalemu, hata mtakapovikwa nguvu kutoka juu. Kisha akawaongoza nje hadi Bethania, akainua mikono yake, akawabariki. Ikawa alipokuwa akiwabariki, akatengana nao, akachukuliwa juu mbinguni. Nao wakamsujudia, wakarudi Yerusalemu wakiwa na furaha kuu; nao walikuwa daima hekaluni, wakimsifu na kumbariki Mungu. Amina. Luka 24:46-53.

Mfano wa wanafunzi waliokuwa njiani kuelekea Emau unatambulisha muda wa kusubiri ulioanza tangu kifo chake hadi alipofufuka na kupaa kwenda kwa Baba yake. Muda wa kusubiri ulikoma kwa wanafunzi wa Emau wakati ujumbe wa matukio ya msalaba ulipothibitishwa kwa mbinu ya kuleta pamoja mistari ya historia takatifu za zamani, mstari juu ya mstari. Kisha ujumbe huo ukaenezwa na wanafunzi kwa haraka kadiri walivyoweza. Kisha Yesu anakutana na wanafunzi kumi na mmoja; tena kula mlo kunatajwa, mstari juu ya mstari unatumiwa kuthibitisha ujumbe, na kama ilivyokuwa kwa wanafunzi wa Emau kisha anawafungua akili zao na kuondoka. Lakini si kabla ya kubainisha historia ya kusubiri Yerusalemu hadi muda wa kusubiri unapotamatika kwa kuwasili kwa Roho Mtakatifu siku ya Pentekoste.

Yesu alipowaambia wanafunzi wake wabaki Yerusalemu, huo ulikuwa mwisho wa simulizi la njia ya Emausi. Mwanzo wa simulizi hilo uliwakilisha kukatishwa tamaa, ukafuatiwa na kipindi cha kusubiri, kisha ukafuatiwa na ufunuo wa ukweli uliowakilisha ujumbe wa Mwito wa Usiku wa Manane. Ufunuo huo wa ukweli ulitimia wakati Kristo alipoondoa mkono wake, ambao ulikuwa ume“zuia” macho ya wanafunzi. Huo ndio mwanzo wa simulizi, na sehemu ya katikati ya simulizi inarudiwa katika simulizi hiyo hiyo wakati Kristo alipoondoa hali ya kukatishwa tamaa kwa wale wanafunzi kumi na mmoja kwa kujidhihirisha na kufungua ufahamu wao wa Neno lake. Kisha kuna shahidi wa mwisho wa muundo uleule wa kinabii unaoanza na kukatishwa tamaa wa kwanza, si lile kukatishwa tamaa kuu.

Historia kuanzia Emau hadi Pentekoste hutoa mashahidi watatu wa kukatishwa tamaa kwa kwanza, wakati wa kusubiri, na Mwito wa Usiku wa Manane; ilhali kukatishwa tamaa halisi ambako ndiko alama ya njia mwanzoni mwa kila mmoja wa hao mashahidi watatu kulikuwa kukatishwa tamaa

kwa pili, si kwa kwanza. Kutambua kwamba alama ya njia ambayo ni Kukatishwa Tamaa Kuu katika historia ya Wamileraiti inatumika kuonyesha kukatishwa tamaa kwa kwanza katika historia ya Wamileraiti ni muhimu katika kuelewa simulizi tunaloliona katika sura nne za Yohana zinazotokea kati ya mlo wa karamu ya mwisho na kukamatwa usiku wa manane katika bustani ya Gethsemane. Ni vyema kutambua kwamba Yesu alipojitokeza kwa wanafunzi kumi na mmoja na kula pamoja nao, aliuliza, "Kwa nini mnafadhaika? na kwa nini mawazo yanazuka mioyoni mwenu?"

Mara tu baada ya kula Karamu ya Mwisho katika Injili ya Yohana, kifungu tunachokwenda kuzingatia kinaanza kwa maneno ya Kristo akiwambia, "Msifadhaike mioyoni mwenu." Ndani ya siku tano, walikuwa wamesahau amri hiyo hiyo. Sura ya kumi na nne hadi ya kumi na saba za Injili ya Yohana zinawakilisha kukatishwa tamaa la kwanza la tarehe 18 Julai 2020, linaloleta kipindi cha kusubiri, linaloongoza hadi Ufunuo wa Yesu Kristo unaofunguliwa kabla tu ya mlango wa rehema kufungwa, na linawakilisha ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane. Ujumbe huo huleta kipindi ambacho kimefananishwa na harakati ya mwezi wa saba na pia kimefananishwa na mbio za wanafunzi wa Emau kuelekea Yerusalemu usiku wa giza totoro. Historia hiyo ndiyo inayowakilishwa na herufi tatu za Kiebrania alizotumiwa na Kristo kujitambulisha kama "Kweli."

Ni katika simulizi ya sura hizi nne za Yohana ndipo tunakopata si tu kazi ya Roho Mtakatifu ikitambulika kuwa inafuata hatua zilezile za neno hilo lenyewe, bali pia ushahidi bora zaidi wa kuunga mkono madai yanayofanywa sasa kwamba utimilifu wa mwisho wa ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane sasa unawasilishwa hatua kwa hatua katika mkutano wa kambi wa Exeter kuanzia tarehe kumi na mbili ya Agosti hadi ya kumi na saba. Wakati ujumbe huo hatimaye utakapokuwa umetambuliwa na watakatifu wanaosubiri, ulimwengu utaingizwa katika mgogoro wa sheria ya Jumapili huku wajumbe hao wakipeleka ujumbe wa onyo la mwisho wa "siku za mwisho" kwa ulimwengu unaokufa.